

COLUMN

René Klomp

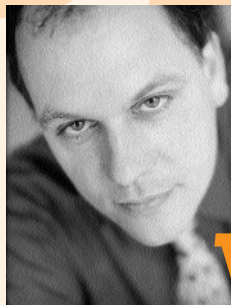

Foto: Cynthia van Elk

Vos' vendetta

Heeft Bart Vos op 8 oktober 1984 wel of niet op de top van de Mount Everest gestaan? Dat is de hamvraag in het meest onverkwikkelijke geschil in de geschiedenis van het Nederlandse alpinisme. De vraag is weer actueel, omdat Bart Vos samen met zijn klimpartners een boek heeft geschreven als antwoord op de – eveneens in boekvorm verschenen – aantijging van Mariska Mourik dat Bart Vos nooit op de top is geweest.

Wie herinnert het zich niet? De eerste Nederlander op het hoogste punt ter wereld, 8848 meter boven zeeniveau. Natuurlijk was het voorpaginanieuws. Bart Vos was – even – een nationale held. Ik heb zelf een gesigneerd exemplaar van zijn Himalaya-dagboek. Dat een enkele krant meldde dat Vos' claim betwist werd, werd in alle euforie vrijwel genegeerd.

Lang was het stil. Totdat vorig jaar Mariska Mourik in haar boek *Eén meter Everest* (uitgeverij Contact, Amsterdam/Antwerpen) de claim van Vos heeft geprobeerd te weerleggen. Mariska Mourik was cameravrouw en radioreporter voor de Tros. Zij klom samen met Vos tot zo'n 8700 meter hoog; toen keerde zij om. Vos ging verder, samen met zijn sherpa Ganesh. Op de Zuidtop, 8780 meter hoog, houdt ook Ganesh het voor gezien, en vanaf dat moment lopen de lezingen uiteen. Vos stelt dat hij zonder zuurstof is verder gelopen en de top heeft gehaald. Mourik betwist dat. Gezien het tijdstip waarop Vos alleen verder ging en het tijdstip waarop hij terugkwam, was het volgens Mourik niet mogelijk zonder zuurstof heen en weer naar de top te gaan.

Bart Vos kan deze beschuldiging natuurlijk niet over zijn kant laten gaan. Om de aantijging van Mariska Mourik te ontcrachten, heeft hij daarom in samenwerking met de andere leden van de expeditie het boek van Mourik tegen het licht gehouden en elk foutje, hoe klein of onbelangrijk ook, van commentaar voorzien (Bart Vos e.a., *Witboek Everest. De feiten van de Nederlandse Mount*

Everest Expeditie 1984, Amsterdam 2001). Dit levert potsierlijke argumenten op. Mourik schrijft dat Vos een *glazen* tafel in zijn woonkamer heeft staan. Nee, schrijft Vos, het is een *formica*tafel. Ander voorbeeld: Mourik maakt melding van kindertekeningen aan de koelkast in huize Vos. Fout! Vos verklaart plechtig dat er nooit kindertekeningen aan zijn koelkast hebben gehangen. Overtuigt Vos nu de lezer dat Mourik een leugenaarster is? En dan nog, bewijst Bart Vos dat hij wél op de top van de Mount Everest heeft gestaan als hij Mariska Mourik als leugenaarster ontmaskert? Nee, natuurlijk niet.

Helaas vindt Vos het niet voldoende de beschuldigingen van Mourik in zijn boek stuk voor stuk te weerleggen; hij heeft ook een procedure wegens smaad aangespannen.

Óf Bart Vos op de top heeft gestaan, weet alleen zichzelf. De rechter die straks zijn oordeel moet vellen was er niet bij; Mariska Mourik was er niet bij en – ongelooflijk maar waar – Vos heeft zijn fototoestel op de Zuidtop bij zijn sherpa achtergelaten. Naar hij zelf zegt omdat hij toch niet van plan was de top te beklimmen. Je zou kunnen zeggen: wie zoiets stoms doet, moet elke beschuldiging dat hij er niet geweest is, achteraf voor lief nemen. Anders Vos. Ieder die zijn prestatie in twijfel durft te trekken kan op een proces rekenen, zoals het *Algemeen Dagblad* heeft ondervonden toen het vorig jaar een voorpublicatie van het boek van Mariska Mourik plaatste. Overigens werd dit proces door de krant gewonnen. De rechter achtte het aannemelijk dat de beschuldigingen voldoende grond hadden om als zodanig te worden gepubliceerd.

Ik voorspel dat Vos ook de smaadprocedure tegen Mourik zal verliezen. Nadat ik beide boeken grondig heb gelezen en vergeleken moet ik concluderen dat beiden gelijk kunnen hebben. Wie vergeet een foto te nemen als bewijs, moet accepteren dat anderen zijn presatie in twijfel trekken, hoe zuur dat ook is.